

A szerkezetátalakítás az európai fizetéseptelenségi jog kontextusában

Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálatok Jogakadémiája

2024. szeptember 13.

Bemutakozás

Fabók Zoltán, PhD

Szenior ügyvéd,
Jogvitarendezési és Szabályozási csoport
DLA Piper Hungary

SZAKTERÜLETEK

- Fizetéseképtelenség-közelben lévő vállalkozások tanácsadása
- Fizetéseképtelenséggel kapcsolatos perek
- Fizetéseképtelenségi és fizetéseképtelenséggel kapcsolatos eljárásokban tanácsadás hitelezői, adósi, illetve befektetői oldalnak

TAPASZTALAT

- Hazai és határokon átnyúló komplex jogi ügyek
- Részvétel a Csődtörvény reformját és a szerkezetátalakítási eljárás létrehozását segítő minisztériumi munkabizottságok munkájában

SZAKMAI AKTIVITÁS

- Fizetéseképtelenségi jogi online szakfolyóirat főszerkesztője
- Doktori disszertáció „A joghatóság kérdése az európai és a magyar nemzetközi fizetéseképtelenségi jogban” tárgykörben

Miről lesz szó?

Két kérdés

- **A „könnyű” kérdés** – hogyan illeszkedik a nyilvános szerkezetátalakítási eljárás az európai fizetéseképtelenségi jogba?
- **A nehéz kérdés** – hogyan viselkedik a bizalmi szerkezetátalakítási eljárás határon átnyúló viszonylatban?

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Fogalmak

- **FR** = Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete (2015. május 20.) a fizetésképtelenségi eljárásról (átdolgozás)
- **SzFI** = Szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi irányelv - 2019/1023 irányelv (2019. június 20.)
- **Szát** = 2021. évi LXIV. törvény a szerkezetátalakításról és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról (SzFI átültetése)

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

A könnyű kérdés

A FR rendelet, azaz közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban (kiv. Dánia)

Zömmel nemzetközi magánjogi természetű szabályozást ad:

- **Joghatóság**
- **Alkalmazandó jog**
- **Elismerés/végrehajtás**
- (Koordináció és egyéb eljárási, ill. technikai szabályok)
 - Fizetéseképtelenségi nyilvántartás
 - Közzététel
 - Követelések benyújtása
 - Együttműködés
 - Kapcsolattartás
 - Csoportkoordináció

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

A FR fő vonásai

- Mérsékelt egyetemesség (modified universality)
- Főeljárás és területi eljárás kettőssége

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Mikor alkalmazandó (konjunktív feltételek)

- Fizetéseképtelenségi eljárás (FR A. melléklet)
- COMI az EU területén (kivéve Dánia)
- Nem kizárt adósok – 1. cikk (2) bek. (biztosítók, hitelintézetek, befektetési vállalkozások, kollektív befektetési vállalkozások)

Fizetéseképtelenségi Rendelet

COMI – FR 3. cikk

A fő érdekeltségek központja az a hely, ahol az adós érdekeltségeinek kezelését rendszeresen végzi, és ez harmadik személy részéről megállapítható.

Vélelem:

- Gazdasági társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a bejegyzett székhelyet kell vélelmezni a fő érdekeltségek központjának. Ez a vélelem csak abban az esetben állhat fenn, ha a bejegyzett székhely a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző három hónapon belül nem került át másik tagállamba.
- Önálló üzleti vagy szakmai tevékenységet végző magánszemély esetében az ellenkező bizonyításáig az adott magánszemély székhelyét kell a fő érdekeltségi központjának vélelmezni. Ez a vélelem csak abban az esetben állhat fenn, ha az adott magánszemély székhelye a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző három hónapon belül nem került át másik tagállamba.
- Egyéb magánszemély esetében az ellenkező bizonyításáig az adott magánszemély szokásos tartózkodási helyét kell a fő érdekeltségi központjának vélelmezni. Ez a vélelem csak abban az esetben állhat fenn, ha az adott magánszemély szokásos tartózkodási helye a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül nem került át másik tagállamba.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Telephely – FR 2. cikk 10. pont

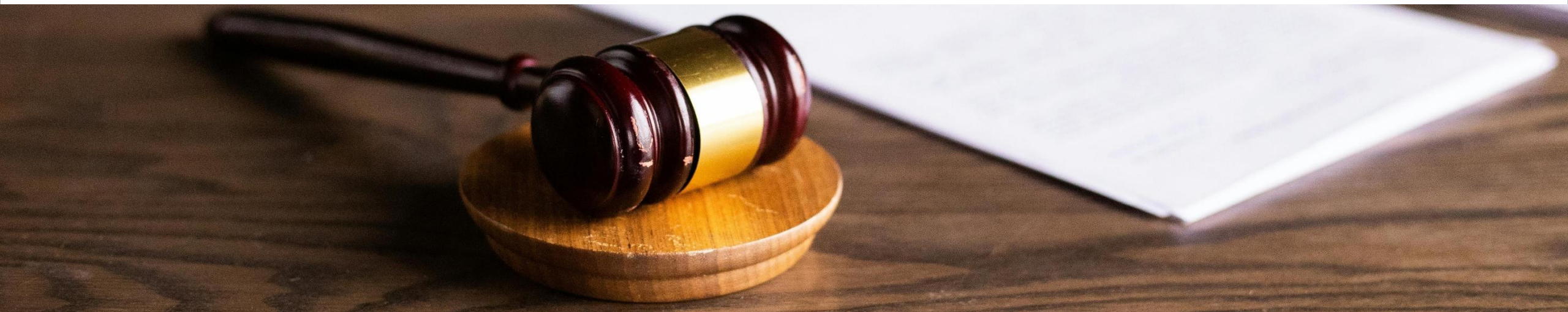
- „Telephely” bármely olyan működési hely, ahol az adós emberi és tárgyi erőforrásokkal nem átmeneti jellegű gazdasági tevékenységet folytat, vagy a fizetéseképtelenségi főeljárás megindítására irányuló kérelmet megelőző háromhónapos időszakban illet folytatott

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Joghatóság – Főeljárás – FR 3. cikk (1) bek.

- A fizetéseképtelenségi eljárás („fizetéseképtelenségi főeljárás”) megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja (COMI) található.
- Univerzális hatályú

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Joghatóság – Területi eljárás - FR 3. cikk (2) bek.

- Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal az adós elleni fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyonára korlátozódnak.
- Territoriális hatályú

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Alkalmazandó jog – FR 7. cikk

- **Főszabály:** *vis attractiva concursus*
- (1) Amennyiben e rendelet eltérően nem rendelkezik, a fizetéseképtelenségi eljárásra és joghatásaira annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az ilyen eljárást megindítják (az eljárás megindításának helye szerinti állam).
- (2) Az eljárás megindításának helye szerinti állam joga határozza meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Alkalmazandó jog – FR 7. cikk

- (2) Az eljárás megindításának helye szerinti állam joga határozza meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit. Különösen
 - a) mely adós ellen lehet fizetéseképtelenségi eljárást indítani jogképességére tekintettel;
 - b) a vagyontárgyakat, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képezik, és az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyak kezelését;
 - c) az adóst és a fizetéseképtelenségi szakértőt megillető jogokat;
 - d) azokat a feltételeket, amelyek alapján beszámításokat lehet igényelni;
 - e) a fizetéseképtelenségi eljárásnak azokra a hatályos szerződésekre gyakorolt hatásait, amelyekben az adós szerződő fél;
 - f) a fizetéseképtelenségi eljárásnak az egyes hitelezők által indított eljárásokra gyakorolt hatásait, a folyamatban lévő peres eljárások kivételével;

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Alkalmazandó jog – FR 7. cikk

- g) az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben előterjesztendő követeléseket és a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések kezelését;
- h) a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályait;
- i) a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályait, a követelések közötti rangsorolást, és azon hitelezők jogait, akik dologi jog vagy beszámítás alapján a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően részleges kielégítést nyertek;
- j) a fizetéseképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételeit és joghatásait;
- k) a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogokat;
- l) a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségek és kiadások viselését;
- m) a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályokat.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Alkalmazandó jog – FR 8-18. cikkek – Kivételek a lex concursus alól

- Dologi biztosítékok
- Beszámítás
- Tulajdonjog-fenntartás
- Ingatlanra vonatkozó szerződések
- Fizetési rendszerek és pénzügyi piacok
- Munkaszerződések
- A nyilvántartásba vételhez kötött jogokra gyakorolt hatások
- Egységes hatályú európai szabadalmak és közösségi védjegyek
- Hátrányt okozó jogügyletek
- Harmadik személy vevők védelme
- A fizetéseképtelenségi eljárások hatása a folyamatban lévő peres és választott bírósági eljárásokra

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Elismerés és végrehajtás – FR 19. cikk

Alapelv

(1) A 3. cikk alapján joghatósággal rendelkező tagállam bírósága által hozott, fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozatot az összes többi tagállamban attól kezdve kell elismerni, hogy az hatályossá válik az eljárás megindításának helye szerinti államban.

Az első albekezdésben meghatározott szabályt akkor is alkalmazni kell, ha az adós ellen perképesége hiánya miatt a fizetéseképtelenségi eljárás más tagállamokban nem volna megindítható.

(2) A 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárás elismerése nem zárja ki, hogy egy másik tagállam bírósága a 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárást indítson. Az utóbbi eljárás a III. fejezet értelmében vett másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Elismerés és végrehajtás – FR 20. cikk

Az elismerés joghatásai

(1) A 3. cikk (1) bekezdésében említettek szerint fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat, minden további alaki követelmény nélkül, bármely más tagállamban az eljárás megindításának helye szerinti állam joga szerinti joghatásokkal rendelkezik, feltéve, hogy e rendelet eltérően nem rendelkezik és amennyiben a másik tagállamban nem indítottak a 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárást.

(2) A 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárás joghatását egy másik tagállamban nem kifogásolhatják. A hitelezők jogainak bármilyen korlátozása, különösen a fizetési haladék vagy a tartozáselengedés, csak a hozzájárulásukat adó hitelezők esetében van hatással másik tagállam területén található vagyponra.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Elismerés és végrehajtás – FR 32. és 33. cikkek

Egyéb bírósági határozatok elismerése és végrehajthatósága

(1) Minden további alaki követelmény nélkül el kell ismerni az olyan bíróság által hozott, fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatására és befejezésére vonatkozó határozatokat, valamint jóváhagyott egyezségeket, amelynek az eljárás megindítására vonatkozó határozatát a 19. cikkel összhangban elismerték. Az ilyen határozatokat az 1215/2012/EU rendelet 39–44. cikkének és 47-57. cikkének megfelelően kell végrehajtani.

Az első albekezdést a fizetéseképtelenségi eljárásokból közvetlenül származó és a hozzájuk szorosan kapcsolódó határozatokra abban az esetben is alkalmazni kell, ha azokat egy másik bíróság hozta.

Az első albekezdést a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását követően hozott, vagy azzal összefüggő védelmi intézkedésekre vonatkozó határozatokra is alkalmazni kell.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említettektől eltérő határozatok elismerését és végrehajtását az 1215/2012/EU rendelet szabályozza, feltéve, hogy az említett rendelet alkalmazandó.

Közrend

Bármely tagállam elutasíthatja egy másik tagállamban indított fizetéseképtelenségi eljárás elismerését vagy az ilyen eljárásokkal kapcsolatban hozott határozat végrehajtását, ha az ilyen elismerés vagy végrehajtás hatása nyilvánvalóan ellentétes az adott állam közrendjével, különösen az alapvető elvekkel vagy az alkotmányos jogokkal és az egyéni szabadságjogokkal.

Fizetéseképtelenségi Rendelet

Elismerés és végrehajtás – FR 21. cikk

A fizetéseképtelenségi szakértő hatásköre

(1) A 3. cikk (1) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bíróság által kijelölt fizetéseképtelenségi szakértő gyakorolhatja az eljárás megindításának helye szerinti állam joga által ráruházott összes hatáskört egy másik tagállamban, amennyiben ott nem indítottak másik fizetéseképtelenségi eljárást, és ezzel ellentétes védelmi intézkedést se hoztak fizetéseképtelenségi eljárás megindítására irányuló kérelem alapján. A 8. és 10. cikkekre figyelemmel, a fizetéseképtelenségi szakértő elviheti az adós vagyontárgyait annak a tagállamnak a területéről, ahol azok találhatóak.

(2) A 3. cikk (2) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bíróság által kijelölt fizetéseképtelenségi szakértő bármely más tagállamban bíróság előtti vagy bíróságon kívüli eljárásban hivatkozhat arra, hogy az ingó vagyont a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően az eljárás megindításának helye szerinti állam területéről a másik tagállam területére helyezték át. A fizetéseképtelenségi szakértő a hitelezők érdekében bármely megtámadási keresettel élhet.

(3) Hatáskörének gyakorlásakor a fizetéseképtelenségi szakértő annak a tagállamnak a joga szerint jár el, amelynek a területén intézkedéseket készül hozni, különös tekintettel a vagyon értékesítését szolgáló eljárásokra. E hatáskör nem terjedhet ki kényszerintézkedések alkalmazására – kivéve, ha azt az említett tagállam bírósága rendeli el –, illetve jogvitákban vagy egyéb vitákban való döntésre.

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Az SzFI fő vonásai

A SzFI – irányelv, azaz elsősorban a tagállamokat kötelezi a benne foglalt célok elérésére (átültetés)

Három fő rész: szerkezetátalakítási keretek, mentesítés és eltiltás, hatékonyságot növelő intézkedések. Csak az első releváns a témánk szempontjából.

A SzFI anyagi jogi természetű szabályokat tartalmazó jogszabály:

- Megelőző szerkezetátalakítási keretek rendelkezésre állása
- Vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós
- Az egyedi végrehajtási intézkedéseket felfüggesztő moratórium
- Szerkezetátalakítási tervek
- Az új finanszírozás, az átmeneti finanszírozás és a szerkezetátalakításhoz kapcsolódó más ügyletek védelme

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Kiterjed-e a FR tárgyi hatálya az SzFI szerinti eljárásokra?

A FR tárgyi hatálya (1. cikk (1) bek; 2. cikk 4. pont)

Ezt a rendeletet olyan nyilvános, valamennyi hitelezőre kiterjedő (kollektív) eljárásokra kell alkalmazni – ideértve az előzetes eljárásokat is – amelyek a fizetéseképtelenségre vonatkozó jogszabályokon alapulnak, és amelyekben az adós megmentése, az adósságállomány rendezése, reorganizáció vagy felszámolás céljából

a) az adóst vagyona feletti rendelkezési jogától teljes mértékben vagy részlegesen megfosztják, és fizetéseképtelenségi szakértőt jelölnek ki;

b) az adós vagyona, üzleti tevékenységei és tranzakciói bíróság ellenőrzése vagy felügyelete alá kerülnek; vagy

c) bíróság engedélyezi az egyedi végrehajtási eljárás ideiglenes felfüggesztését, vagy az a törvény erejénél fogva bekövetkezik, ezzel lehetőséget adva az adós és a hitelezők közötti tárgyalásokra, feltéve, hogy azok az eljárások, amelyekben a felfüggesztésre sor került, a hitelezők összességének védelmére alkalmas intézkedéseket nyújtanak, és az eljárások – ha nem sikerül bennük megállapodást elérni – az a) vagy b) pontban megjelölt eljárás előzetes eljárásaként szolgálnak.

Amennyiben az ebben a bekezdésben említett eljárás abban a helyzetben is indítható, ha a fizetéseképtelenség csak valószínűsíthető, akkor azt a célt szolgálja, hogy megakadályozza az adós fizetéseképtelenségét vagy az üzleti tevékenységének a megszűnését.

Az e bekezdés szerinti eljárások felsorolását az A. melléklet tartalmazza.

„Fizetéseképtelenségi eljárások”: az A. mellékletben felsorolt eljárások

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Kiterjed-e a FR tárgyi hatálya az SzFI szerinti eljárásokra?

A FR tárgyi hatálya (1. cikk (1) bek; 2. cikk 4. pont)

Nyilvánosság

- FR (12) preambulumbekkezdés:

A rendeletet olyan eljárások esetében kell alkalmazni, amelyekben az eljárás megindítását közzéteszik egyrészt annak érdekében, hogy a hitelezők tudomást szerezhessenek az eljárásról és előterjeszthessék a követeléseiket, ilyen módon biztosítva az eljárás kollektív jellegét, másrészt annak érdekében, hogy a hitelezőknek biztosítsák az eljárást megindító bíróság joghatósága fennállása megtámadásának lehetőségét.

FR (13) preambulumbekkezdés:

- Ennek megfelelően a bizalmas jellegű fizetéseképtelenségi eljárások nem tartoznak e rendelet hatálya alá. Miközben az ilyen eljárások fontos szerepet tölthetnek be egyes tagállamokban, bizalmas jellegük miatt nem lehetséges, hogy egy másik tagállambeli bíróság vagy hitelező tudomással bírjon arról, hogy ilyen eljárás folyamatban van, emiatt pedig nehézségekbe ütközik annak előírása, hogy az eljárások eredményei Uniós-szerte megismerhetőek legyenek.

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Kiterjed-e a FR tárgyi hatálya az SzFI szerinti eljárásokra?

A FR tárgyi hatálya (1. cikk (1) bek; 2. cikk 4. pont)

Kollektív eljárás

FR 2. cikk 1. pont:

„Kollektív eljárás”: olyan eljárás, amely az adós minden hitelezőjének vagy hitelezői jelentős részének a részvételével történik, feltéve, hogy az utóbbi esetben az eljárás az abban részt nem vevő hitelezők követeléseit nem befolyásolja.

Érvelhetően tágan értelmezendő.

A FR és az SzFI viszonya – az alapok

Kiterjed-e a FR tárgyi hatálya az SzFI szerinti eljárásokra?

A FR tárgyi hatálya (1. cikk (1) bek; 2. cikk 4. pont)

A. melléklet

A FR szempontjából azok és csak azok az eljárások minősülnek fizetéseképtelenségi eljárásnak, melyeket a (tagállamok kezdeményezésére) az uniós jogalkotó felvett az A mellékletbe.

Konklúzió: Az FR A mellékletébe felvett SzFI szerinti eljárások (és csak azok) a FR alá esnek.

Pl.

- Németország: Die öffentliche Restrukturierungssache
- Hollandia: De openbare akkoordprocedure buiten faillissement
- Ausztria: Das Europäische Restrukturierungsverfahren
- Franciaország: Sauvegarde financière accélérée
- Magyarország: Nyilvános szerkezetátalakítási eljárás

A FR és az SzFI viszonya

A részletek

A főszabály

- A FR biztosítja a – hatálya alá eső – SzFI szerinti eljárások Unión belüli univerzális hatályát.

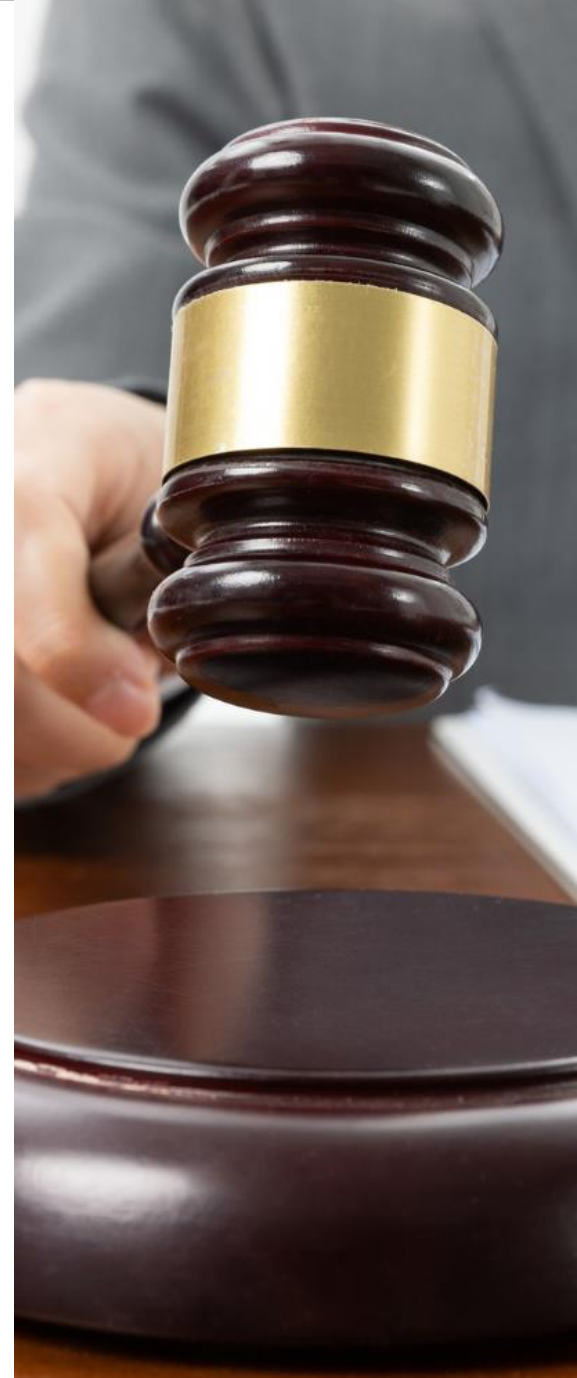

A FR és az SzFI viszonya

A részletek

Joghatóság – a főszabály

- Az eljárást megindító tagállam bírósága jár el, így ez a bíróság rendelkezik pl. a moratóriumról és a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról.

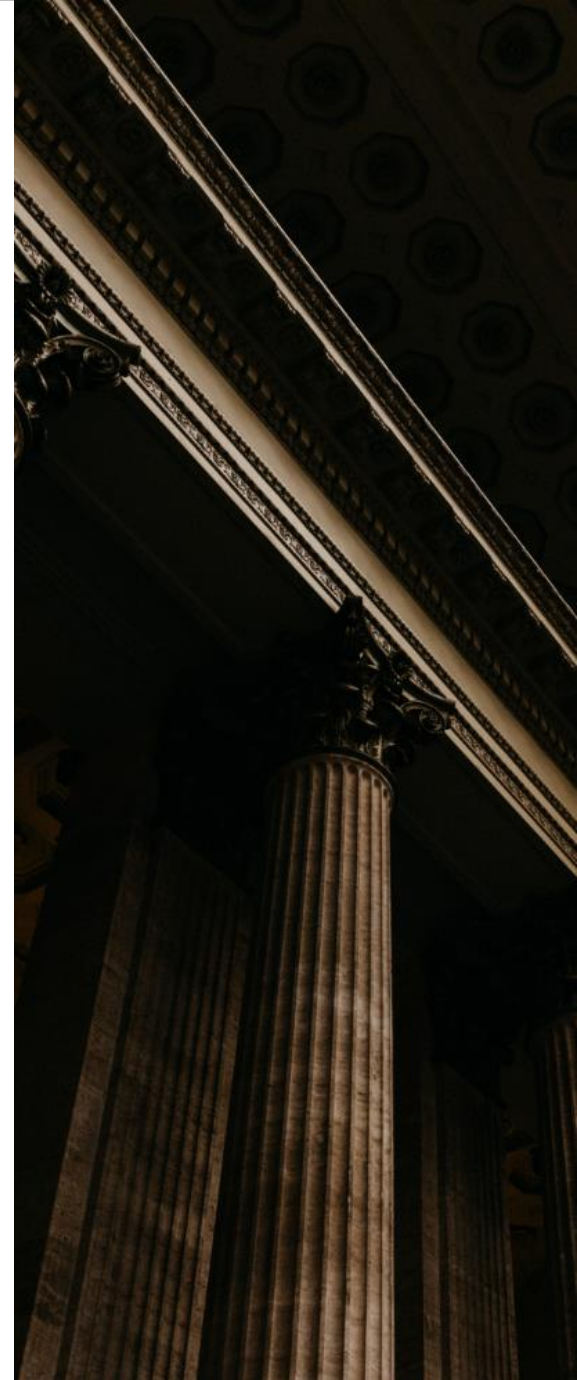

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Joghatósági problémák 1/2

- A FR rendszerének egyik fő jellemzője a főeljárás – területi eljárás kettőssége (mérsékelt egyetemesség)
- A főeljárás esetén a joghatóságot a COMI, területi eljárás esetén a telephely határozza meg – ettől a tagállami jogalkotó a FR alá tartozó eljárásoknál nem térhet el
- A FR alapján tehát egy osztrák COMI-val és magyar telephellyel rendelkező társaság ellen Ausztriában főeljárást, míg Magyarországon területi eljárást lehetne indítani.
- A Szát. 7. § c) pont cd alpont szerint szerkezetátalakítás nem határozható el, ha az eljárás megindítása szerinti tagállamban az FR„A” mellékletében felsorolt főeljárás vagy területi eljárás megindítása tárgyában jogerős határozatot közzétették.

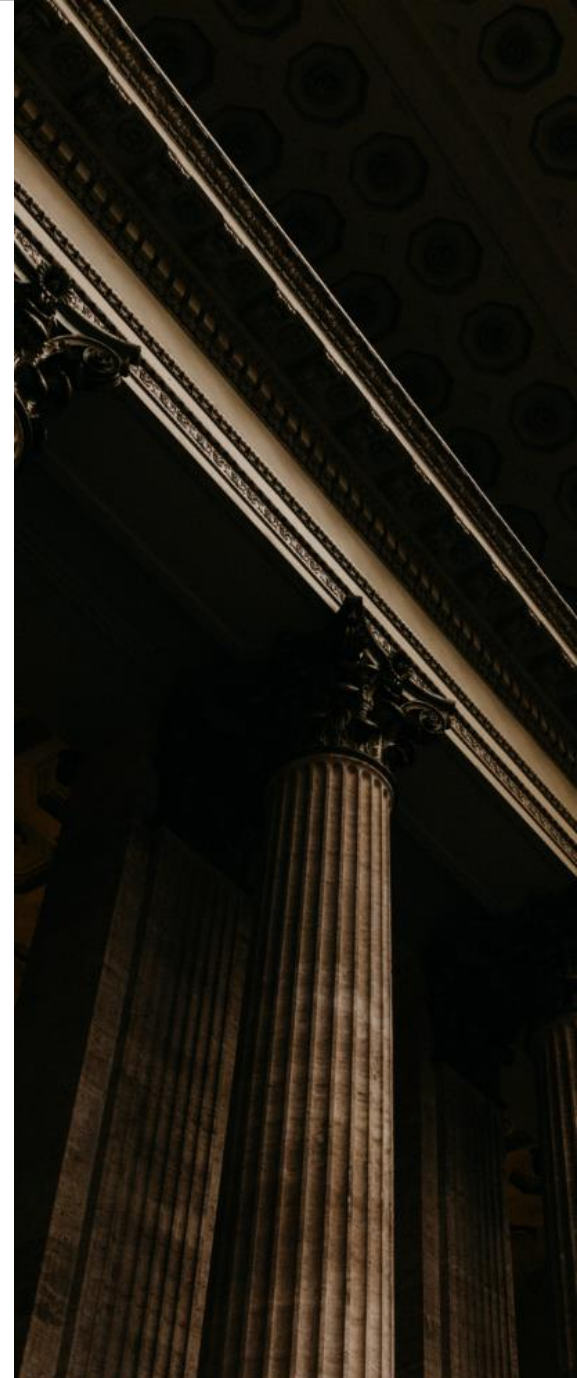

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Joghatósági problémák 2/2

- A Szát. 1. § (3) bek. szerint a Szát hatálya a magyarországi székhellyel rendelkező adósra, továbbá arra az adósra terjed ki, amelynek fő érdekeltégi központja (COMI) Magyarországon van.
- Eredmény1: Magyarországon nyilvános szerkezetátalakítási eljárás csak főeljárásként indítható.
- Eredmény2: Magyarországon nyilvános szerkezetátalakítási eljárás főeljárásként sem indítható, ha más tagállamban területi eljárás indul.
- Ez nem kompatibilis az Unió joggal, és nem is feltétlenül előnyös a hazai hitelezőknek.

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Joghatósági problémák 2

- Az FR 5. cikk (1) bek alapján az adós vagy bármely hitelező nemzetközi joghatósági szempontból bíróság előtt megtámadhatja a fizetéseképtelenségi főeljárás megindítására vonatkozó határozatot.
- A Szát. 15. § (4) bek szerint nyilvános szerkezetátalakítási eljárás esetén a közzétételt követő 30 napon belül felülvizsgálati kérelmet lehet előterjeszteni a nyilvános eljárást megállapító határozat ellen arra való hivatkozással, hogy az eljárás lefolytatására a magyar bíróságnak nincs joghatósága. Ilyen kérelem benyújtása esetén a Cstv. 6/Q. §-a szerkezetátalakítási eljárásra is alkalmazandó.
- Kérdés: Bármely hitelező vagy csak a (moratórium által) érintett hitelező előterjesztheti?

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Joghatósági problémák 3

- Kritika érte azt a megoldást, hogy a COMI határozza meg a joghatóságot. Míg a fizetéseképtelenségi eljárásoknál ez jól működik, a megelőző eljárások nagyobb rugalmasságot igényelnének

A FR és az SzFI viszonya

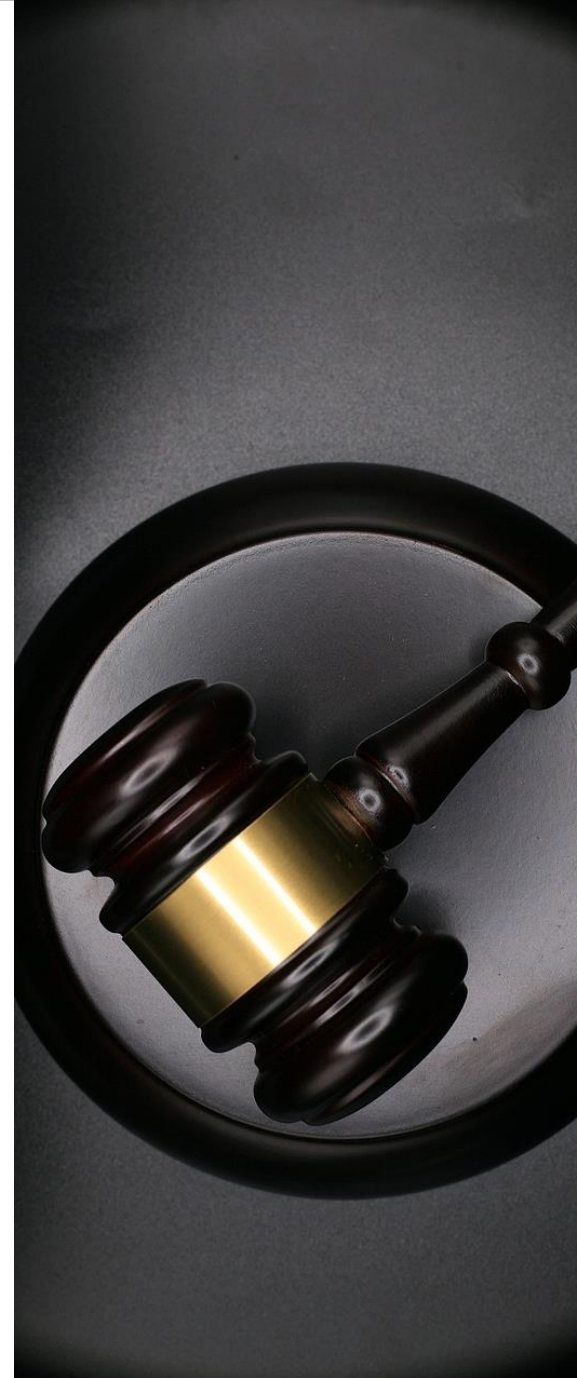
A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Alkalmazandó jog – a főszabály

Az eljárás megindításának helye szerinti tagállam joga (*lex fori concursus*) alkalmazandó.

Különösen a lex concursus határozza meg:

- Szerkezetátalakítási szakértő kijelölését és jogait
- Moratórium (elrendelés, tartalom, időtartam, megszüntetés)
- Hitelezői osztályok
- Terv elfogadása
- Jogorvoslatok
- stb.

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Alkalmazandó jog – a kivételek

FR 8-18 szerinti kivételekkel.

- Dologi biztosítékok (probléma)
- Beszámítás
- Tulajdonjog-fenntartás
- Ingatlanra vonatkozó szerződések
- Fizetési rendszerek és pénzügyi piacok
- Munkaszerződések
- A nyilvántartásba vételhez kötött jogokra gyakorolt hatások
- Egységes hatályú európai szabadalmak és közösségi védjegyek
- Hátrányt okozó jogügyletek
- Harmadik személy vevők védelme
- A fizetéseképtelenségi eljárások hatása a folyamatban lévő peres és választott bírósági eljárásokra

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Elismerés / végrehajtás – a főszabály

Az eljárást megindító, az eljárás folyamán hozott és a befejező határozatok hatálya az EU-n belül univerzális.

Különösen

- a moratórium
- a jóváhagyott terv köti a külföldi (EU) hitelezőket.

A FR és az SzFI viszonya

A nyilvános szerkezetátalakítási eljárás illeszkedése az Unió jog rendszerébe

Kooperáció és koordináció

- Az FR kooperációs és csoportkoordinációs szabályai elvileg alkalmazandóak.
- Fizetéseképtelenségi nyilvántartás
- Közzététel
- Követelések benyújtása

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Fogalmak

- **BR I** – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1215/2012/EU RENDELETE (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Brüsszel I Rendelet).
- **2005-ös Hágai Joghatósági Egyezmény** – Hague Convention on Choice of Court Agreements
- **2019 HCCH Judgements Convention** – Convention of 2 July 2019 on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters
- **Róma I Rendelet** – Az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.)
- **MLCBI** – UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency (1997)
- **Nmjtv.** – 2017. évi XXVIII. törvény a nemzetközi magánjogról

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

„Bejövő” illetve „kimenő” eljárások

- **„Bejövő” eljárások kérdése** – milyen joghatása van Magyarországon a nem FR alá tartozó SzFI eljárásoknak?
- **„Kimenő” eljárások kérdése** – milyen joghatása van a magyar bizalmi szerkezetátalakítási eljárásnak az EU-ban?

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások - BRI

A BR I alkalmazhatósága erősen kérdéses

- A BR I adressálja a polgári és kereskedelmi ügyek kapcsán a joghatóságot és az elismerés/végrehajtás kérdését
- Csakhogy: Fizetéseképtelenségi kivétel - A rendelet nem alkalmazandó „csődeljárásra, kényszeregyezsége és hasonló eljárásokra” (1. cikk (2) bek b) pont)
- A BR I joghatósági és elismerési szabályai inkább a szinguláris peres eljárásokra és nem a kollektív fizetéseképtelenségi jellegű eljárásokra lettek megalkotva

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – 2005-ös Hágai Joghatósági Egyezmény

A 2005-ös Hágai Joghatósági Egyezmény alkalmazhatósága erősen kérdéses

- Az egyezmény adressálja a polgári és kereskedelmi ügyek kapcsán a joghatósági megállapodáson alapuló (kizárólagos) joghatóságot és az elismerés/végrehajtás kérdését
- Csakhogy: Fizetéseképtelenségi kivétel – Az egyezmény nem alkalmazandó „csődeljárásra, kényszeregyezségekre és hasonló eljárásokra” (2. cikk (2) bek e) pont)
- Az egyezmény joghatósági (csak kizárólagos joghatósági megállapodások!) és elismerési szabályai inkább a szinguláris peres eljárásokra és nem a kollektív fizetéseképtelenségi jellegű eljárásokra lettek megalkotva

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – 2019 HCCH Judgements Convention

A 2019 HCCH Judgements Convention alkalmazhatósága is erősen kérdéses

- Az egyezmény adressálja a polgári és kereskedelmi ügyek kapcsán az elismerés/végrehajtás kérdését
- Csakhogy: Fizetéseképtelenségi kivétel – Az egyezmény nem alkalmazandó „csődeljárásra, kényszeregyezsége és hasonló eljárásokra” (2. cikk (1) bek e) pont)
- Az egyezmény elismerési szabályai inkább a szinguláris peres eljárásokra és nem a kollektív fizetéseképtelenségi jellegű eljárásokra lettek megalkotva

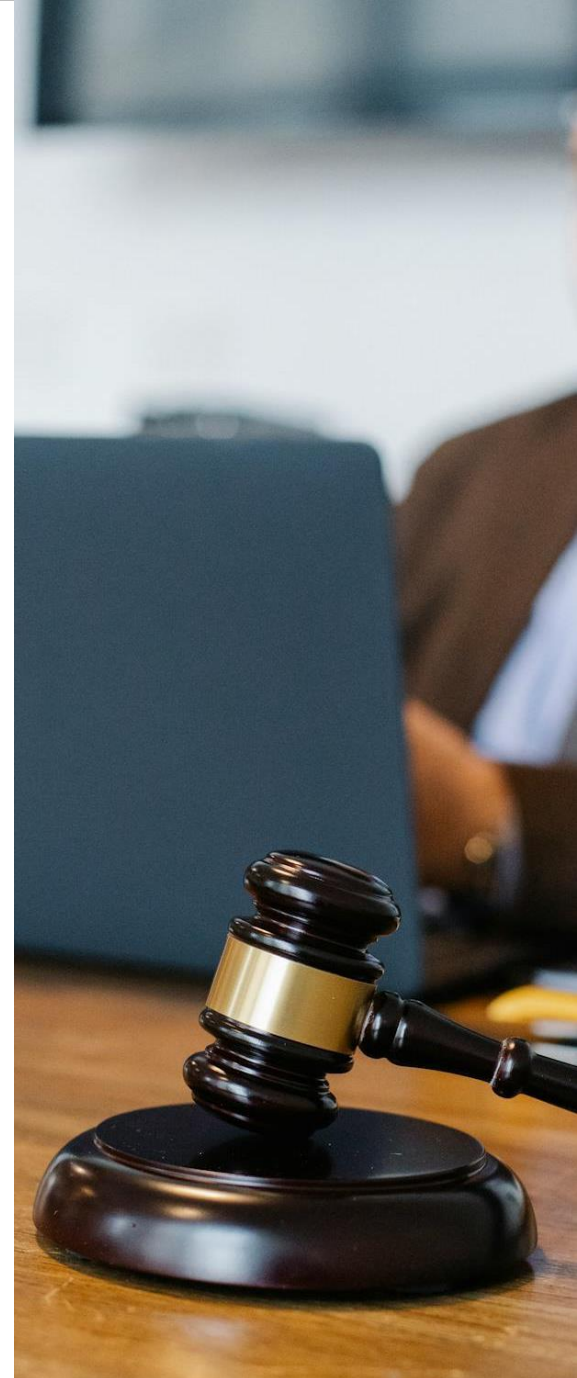

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – Róma I Rendelet

A Róma I Rendelet a (i) szerződéses kötelezettségekre (ii) alkalmazandó jog kérdését adresszálja

- Kérdéses, hogy a kényszeregyezséggel elfogadott és jóváhagyott terv mennyiben „szerződéses” kötelezettség

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – MLCBI

Puha harmonizáció

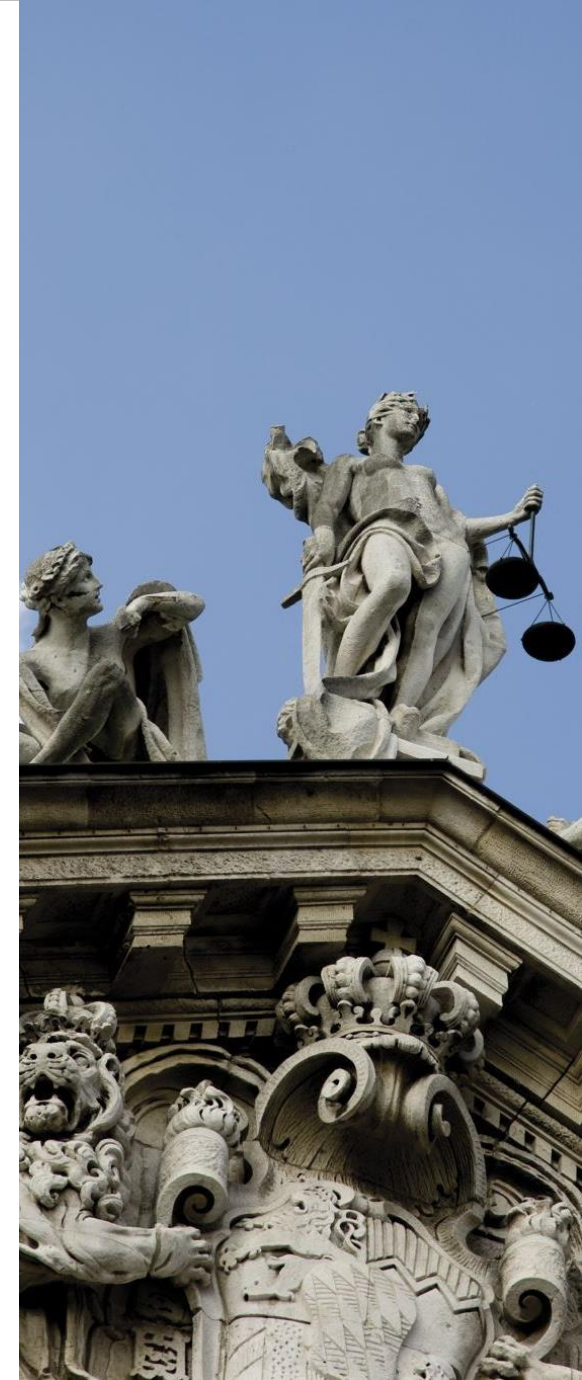
Közel 50 állam ültette át (USA, UK, Japán, Közép-Európa)

Joghatóság és alkalmazandó jog kérdését nem érinti

4 pillér:

- Külföldi fizetéseképtelenségi szakértők és hitelezők hozzáférése a rendelkező állam nemzeti eljárásaihoz
- Külföldi eljárások elismerése
- Jogkövetkezmények
- Kooperáció

A magyar jogalkotó még nem ültette át az MLBCI-t (de Id. Nmjt. 114. § (4) bek)

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – MLCBI

Kiterjesztő modell vs asszimilációs modell

MLCBI: sui generis jogkövetkezmények:

- Moratórium az egyedi eljárásokra
- Moratórium az egyedi végrehajtásra
- Adósi vagyon elidegenítésének ill. megterhelésének felfüggesztése
- Helyi fizetéseképtelenségi szakértő felhatalmazása vagyonértékesítésre
- [...]

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – Nmjtvt.

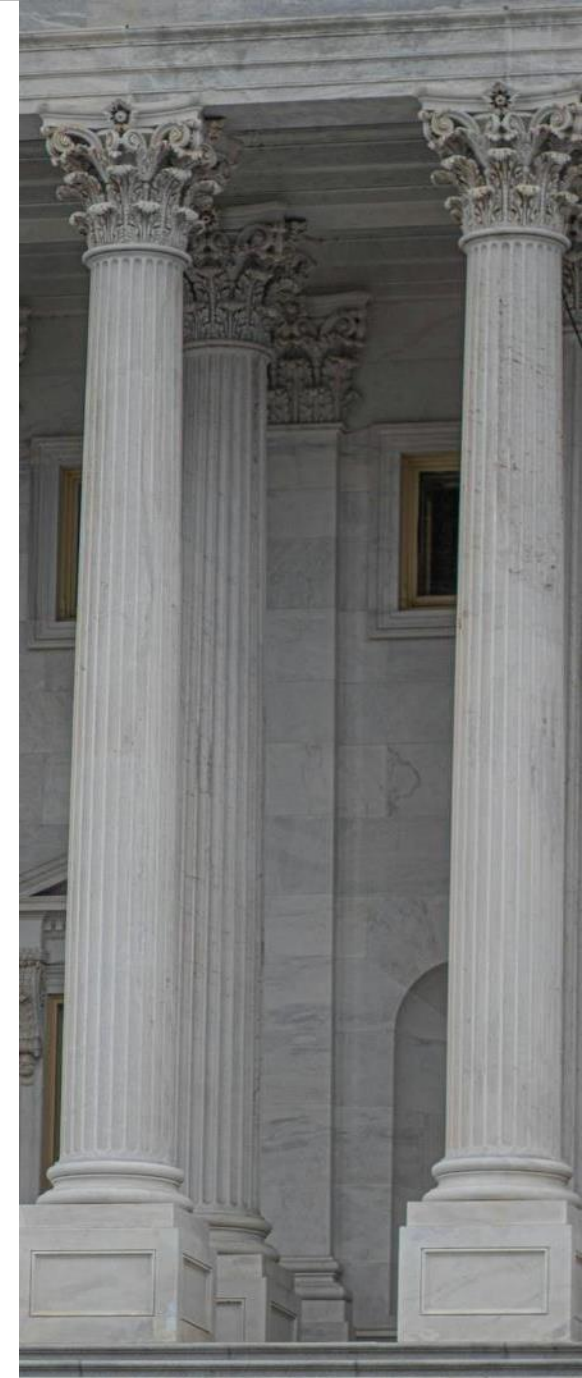
- Az új Nmjtvt. szándéka szerint adresszálja a fizetéseképtelenségi eljárások határon átvélt vonatkozásait, így elvileg alkalmas lehet a külföldi eljárások bejövő joghatásainak rendezésére.

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Bejövő eljárások – Nmjt. / problémák

- Mi minősül fizetéseképtelenségi eljárásnak?

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Nmjtvt.

Tárgyi hatály

Kérdés: mi minősül fizetéseképtelenségi eljárásnak?

Nagy valószínűséggel igen

Csődeljárás

Felszámolási eljárás

Nyilvános

szervezetátalakítási eljárás

Nyilvános reorganizációs eljárás

*Természetes személyek
adósságrendezési eljárása*

Nagy valószínűséggel nem

Közjogi jogalanyokkal

kapcsolatos eljárások

Kényszertörlesztés

Bizonytalan

*Nem nyilvános
szervezetátalakítási eljárás*

*Nem nyilvános
reorganizációs eljárás*

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Nmjtvt.

Elismerés-végrehajtás – Nmjtvt. 109-114. §§

Általános szabály:

- Külföldi bíróság joghatósága megalapozott
- Határozat jogerős
- Nem áll fenn megtagadási ok

Különös:

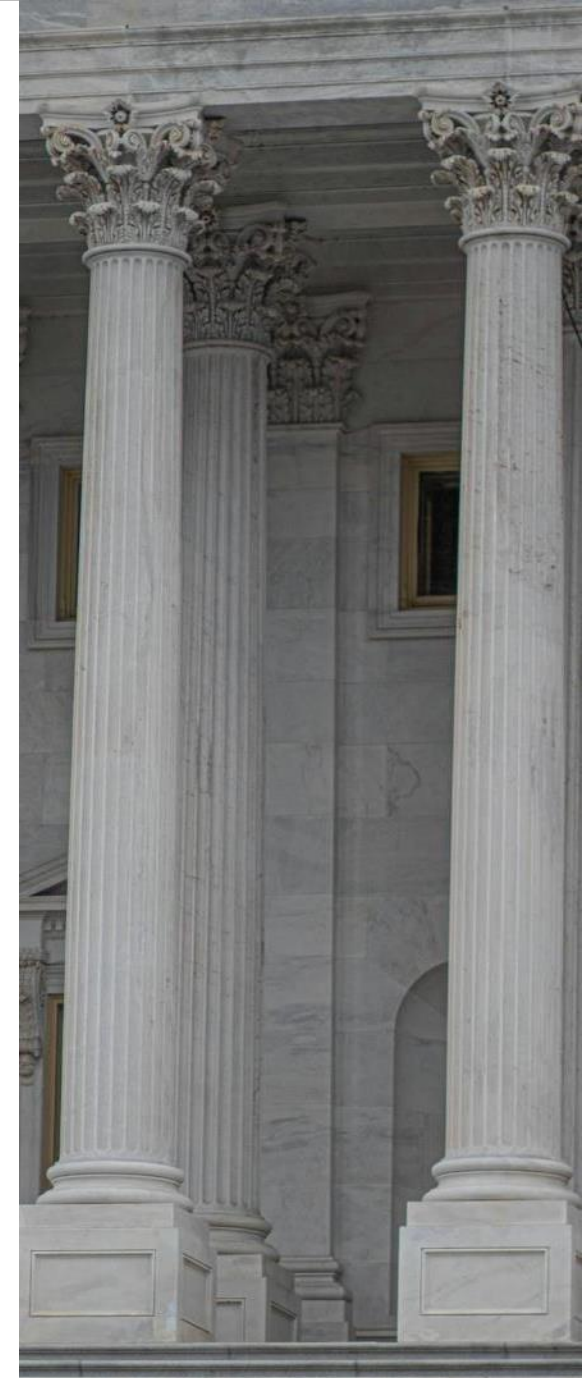
- Viszonosság (nem teljesül)

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Kimenő eljárások – Nmjtvt.

- Az új Nmjtvt. adresszálja a joghatóságot és az alkalmazandó jogot
- Ugyanakkor a kimenő eljárások külföldi joghatásainak kérdése elsősorban az adott külföldi állam jogától függ.

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Nmjtvt.

Joghatóság – Nmjtvt. 100. §

- Adós jogi személy létesítő okirat szerinti székhelye belföldön van vagy
- Belföldön olyan működési hellyel (fióktelep vagy más telephely) rendelkezik, ahol nem átmeneti jellegű tevékenységet folytat

Az FR alá nem tartozó SzFI eljárások

Nmjtvt.

Alkalmazandó jog – Nmjtvt. 67. §

- Főszabály: A magyar bíróság előtt kezdeményezett fizetéseképtelenségi eljárás joghatásaira a magyar jogot kell alkalmazni.
- Kivételek

Köszönöm a figyelmet!

Fabók Zoltán, PhD

Szenior ügyvéd,
Jogvitarendezési és Szabályozási csoport
DLA Piper Hungary

SZAKTERÜLETEK

- Fizetéseképtelenség-közeli helyzetben lévő vállalkozások tanácsadása
- Fizetéseképtelenséggel kapcsolatos perek
- Fizetéseképtelenségi és fizetéseképtelenséggel kapcsolatos eljárásokban tanácsadás hitelezői, adósi, illetve befektetői oldalnak

TAPASZTALAT

- Hazai és határokon átnyúló komplex jogi ügyek
- Részvétel a Csődtörvény reformját és a szerkezetátalakítási eljárás létrehozását segítő minisztériumi munkabizottságok munkájában

SZAKMAI AKTIVITÁS

- Fizetéseképtelenségi jogi online szakfolyóirat főszerkesztője
- Doktori disszertáció „A joghatóság kérdése az európai és a magyar nemzetközi fizetéseképtelenségi jogban” tárgykörben